

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی

مدیری : آق چوره اوغلی یوسف

۲۶ کانون اول ۱۳۳۹

۳ ییل

صافی ۸

سامت

آلتایله طوغرو

(باشی ۱ نجی ییلک ۱۲ نجی صایمده)

آلتای ، آلب طاغلرینه پک بکزر : بویوک آلتای ، کوچوک آلتای ، اوبی - ایرتیش ، ناریم ، صایلوکم سلسله لری نامیله برقاج قسمة آیریلیر . آلتایلرده برجوق قادلی ، بوزلی طاغلر واردر . بونلرک هربری آیری آیری اسملر ایله یاداولتور . بونلردن بعضیلری غایت لطیف منظرلر اراؤه ایدر . قاتون تپه لری بونقطة نظردن برنجی درجه ده درلر . بونلرک وسطی ارتفاعلری اوج بیک متره قدر حساب اولنمقده در . اک یوکسکلری ده « بیلوخا » تپه سیدرکه ۴۶۰۰ متره قدر ارتفاعی حازدر . ۴۳۰۰ متره ارتفاعده کی « یوپدا » تپه سی ده شایان قیددر .

آلتای معادن جهتدن اک زنکین طاغلردن معدوددر . بوراده هر درلو معدنلر کثرتله بولنور . ازمئه تاریخیه دن مقدم بورالرده یاشایان چود قومنک معدن اوجاقلرنده بولان بعض قازمه آلتلری خالص تونچدن معمولدی : اون سکزنجی عصرک نهایتلرینه طوغری بورالرده تماماً تحجراتمش ومعدنلشمش برانسان اسکلتی یاننده معدن قازیمغه مخصوص آلات ایله برقاب دروننده برجوق معدنلر بولنمشدر .

آلتایده بول آلتون کوشدن ماعدا زنکین قورشون طامارلرینه تصادف ایدیلکده در .

آلتلری بورانک کوچبه اقوامی بر آلتنده کی آلتونلره عرض احتیاج ایتمه رک آنجق یراوزرندن طوبلایه بیسله کلری آلتونلره اکتفا ایدرلر مش . برجوق زمانلردن سوکرا خارجه ده کی آلتونلر توکنه رک اوجاقلر آجق مجبور بئیده حس اولنمغه باشلامشدر .

۱۸۶۸ دە سىيريا قازاقلرىنىڭ آراضىسى آقولا وسىمى پالات ولايتلىرى نامىلە ايگىيە آريلەرق بروالى عمومىنىڭ اداره سەنە تودىيە اولدى . بوندن بويلە اورالى روس ولايتلىرى عدادىنە ادخال ايدىلەرك يريلەرە آنجق امر اخيرە دكىن لطفأ براستفاده حقى براقلدى . قازاقلرك آرالرنده كى خانلق تشكىلاتى لغو ايدىلوب، آنجق منتخب مأمورين بولندىرىلسە مساعده ايدىلدى . باشا وىركوسى يرينەدە باشقە درلو وىركو آلمغە باشلاندى . ۱۸۸۲ دە بوولايتلر سىيريا عمومى والىلىكى اداره سەنە وىرىلىشدر . سوكرالى « ىدى صو » ولايتىدە شو اداره نك آلتە كىرمك طالعزلكنە معروض قالمشدر .

آقولا وسىمى پالات ولايتلىرىنىڭ ھرايكىسىدە بشر سىنجاغە منقسمدر . ىرلى تورك قازاقلرك اووللرى وولوصلرە، وولوصلردە روس سىنجاق مأمورلرينە تابىددرلر . برقاچ يوردك برىردە اجتماعىلە حصولە كلن اووللردن متشكل وولوصلر ، قازاقلرك بولوص تعمير ايتىدكلرى منتخب رىئس ياخود مىدىرلرك اداره لرينە مودوعدر .

قازاقلردە بولوص انتخابى پك مھمدر . انتخابك اجراسى مقرر اولدىنى كوندە اووللرك بوتون ايلرى كلنلرى اتباعىلە برابر سھرانك آچىق برىرنە طوبلانىرلر؛ نامزدلر اعلال ايدىلر . ايشە بوندن سوكر ا بركورولتودر باشلار: اسب سوار اولان بوتون حاضر وىرلرنە كى قامچىلرىنى صاللايەرق يك دىكرلرينە قارشى صالدىرلر . اورتالق قارمە قارشىق اولور . باغىران چاغىران بللى اولماز؛ كىمەنىك سوزى آ كلاشيلماز . ھوادە صاللانان قامچىلرك آرقەلرە ، صرتلرە ايندىكىدە اولور . نەدن سوكر ا بعض آق صاقللرك ياخود ايشە مداخلە ايتىمك مجبورىقنى حس ايدىن مأمورين حكومتك توسطلرلە منتخبلر طرف طرف آريلر . اكثرىت قازانان نامزد « بولوص » اعلان ايدىلر : رسمى مھر كندىسە تودىيە اولنور . آرتق بوندن سوكر ا مخالفردە عرض اتقىاد ايدرلر . موافقلرك مسرتلرينە حد وپايان اولماز . يورد ، يورد طولانەرق تورلى مواعيد وھدايا ايلە منتخبلرك كوكللىرىنى بولمق ايچون كىجە كوندز چالیشان ذاتدە بولوص اولدىغنى آكلار آكلاماز بويوك برجدىت ، يوكسك بروقار طاقنىر، بوندن سوكر ا علم، فضل،

سیاست خلاصه هرشی کندیسنده تمثل ایدر: یوکسک برده دن سوزسویلمک باشلار..
اوتلری هرکس بولوس اولق حقی حاز ايسه ده ۱۹۱۱ دن اعتباراً بولوسلرک
روسجه اوقوب بازار طاقدن اولملری شرط ایدیلشدر.

..

آقاولر ولايتنک منقسم اولدینی سنجاقلردن نفی آقاوللا سنجاغنده:

۲۵۲	قازاق	آاولی
۴۰	"	وولوسی
۱۷	روس مهاجر	"
آبصارده :		

۱۱۳	قازاق	آاولی
۲۲	"	وولوسی
۱۰	روس مهاجر	"
بيطر ربارال ده :		

۸۷	قازاق	آاولی
۱۴	"	وولوسی
۱۷	روس مهاجر	"
ارم سقی ده :		

۵۲	قازاق	آاولی
۷	"	وولوسی
۱۷	روس مهاجر	"
کوکچه طاغ ده :		

۹۴	قازاق	آاولی
۱۱	"	وولوسی
۲۱	روس مهاجر	"

موجوددر .

..

سیمی یالات ولایتی ، آسیا قطعه سنک قسم غریبسنده کائن اولوب غریبسنده
آقاوللا ، شمال و شمال شرقی جهتلرنده طومسقی ولایتی ، جنوب و جنوب غریبسنده
چین ، جنوبنده سیردریا ، یدی صو ولایتلریله محدوددر .

بوولایتک احتوا ایتدیکی سنجاقلرده :

سیمی یارات ، زابسانه ، قازقال ، کره کره ، اوسقاپیناغورقی .

دن عبارتدر .

اراضیسی سطح بچردن یوکسک ، زراعتی اوقدر مساعد دکلدر . جنوب طرفلرنده آلتای ، قالد ، دیگر طرفلرنده طارباغاتای طاغلری ، زایسان اطرافنده کی سحرالرموجوددر . قالد طاغلرینک شمالنده کی طاغلر هینکیز طاغی تسمیه اولتوب ایرتیشک ایکی طرفی ده سحرادر . بوختارمه نهرینک یوقاری طرفلرنده غربدن شرقه اوزانمش بویوک آلتای سلسلهسی امتداد ایدر ؛ قونغرا باش طساغلری ده بوکا داخلدر . قونغرا باشدن اعتباراً ایرتیش نهرینه قدر « ناریم » سلسلهسی ، جنوب وجنوب غربیده زایسان کولی ساحلنه قدر « قورچوم » سلسلهسی اوزانیر . آقاوللا ولایتده کوموردن ماعدا برده صاری باقیر معدنی ، آلتون ، کوش وسائر کثرتله بولنور . سیمی پالاتدهده هردرلو معدن پک مبذولدر : کومور ، صاری باقیر ، آلتون ، کوش ، دیمیر ، مانغانز ، غرافیت ، هردرلو رنگلی طاشلر ، قیا بللوری وسائر وارددر ؛ هله طوز پک مبذولدر .

بوایکی ولایتک اصل سکنهسی تورک - قازاقلرددر . روسلر ایسه بورایه مهاجر صفتیه کلشرددر . بورانک قازاقلری پک اسکی زمانلرده آلتای ایله اورال آراسنده کوچیه لک ایله امرار حیات ایدن تورک - مانغول عرقه منسوبدرلر . بوراده کی قازاقلر اورطه اوردایه منسوب اولوب سیمی شهری طرفلرنده کی قازاقلر آرغور ، زایسان وقاره ایرتیش اووالرنده کیلرده نایمانه اوروغلرینه منسوبدرلر . دهها آرقه لرده حالاجینکیز سلاله سندن کون و ارکوردای لک اداره سنده استقلاللرینی محافظه ایدن بویوک اوردایه منسوب کره یلر (کرای) بولمقدهدر .

یلتیمدی

ملیم ثابت